

NUORTEN PARLAMENTIN TÄYSISTUNTO

*Pöytäkirja perjantaina 17. maaliskuuta 2006
klo 12-13 pidetystä Nuorten parlamentin täysistunnosta*

OIKEUS ÄÄNEEN – LUOTTAMUS LAKIIN, SATA VUOTTA SUOMALAISTA KANSANVALTAA.
Din röst – din lag. Hundra år av finländskt folkvälde.

NUORTEN PARLAMENTIN TÄYSISTUNTO

PERJANTAINA 17. MAALISKUUTA 2006

Kello 12—13

**EDUSKUNTA
HELSINKI**

SISÄLLYSLUETTELO JA ISTUMAJÄRJESTYS

Nuorten parlamentin edustajat
Nuorten parlamentin pöytäkirja
Eduskunnan kirjelmä valtioneuvostolle

6-7

8 - 28

29

Heidi Timperi	Elias Kiljunen	Katarina Pärnänen	Mirjami Viitanieniemi	Topi Ihalainen	Jaakko Rantala	Petra Mäkelä	Riina Kaustinen	Satu Tilus
Kesämäenrinteen koulu			Hämeenkyrön yhteiskoulu		Nokianvirran koulu		Raumankarin koulu	
Iris Poutanen	Laura Laitinen	Paavo Lahtinen	Sannukka Aholah	Ida-Amalia Nikkilä	Jyrki Kälviä	Aino-Liisa Turpeinen	Henrietta Vinkka	Saara Karjalainen
Tampereen nuorisofoorumi		Syivään koulu		Oriveden kaupungin nuorisovaltuusto		Taivalkosken kirkonkylän peruskoulu		
Fanny Karhula	Joonas Tuhkuri	Annika Lintukangas	Heidi Laine	Anu Malm	Karita Astikainen	Evelina Turpeinen	Hanna Korja	
Tapiolan koulu			Kimpisen koulu		Kerimäen yläaste		Haapamäen yhteiskoulu	
Hanna Myllynen	Joonas Aarimaa	Reea Ruohonen	Tommi Rauvola	Jussi Artukka	Pauliina Varjonen	Petra Peltonen		
Iittalan koulu			Eurajoen yhteiskoulu			Turun Lyseon koulu		
Ida Koivula	Vesa Liukkonen	Jenny Priiki	Toni Virtanen	Miikka Järvenpää	Rajeka Ponrasa			
Mukkulan peruskoulu			Karan koulu			Maikkulan koulu		
Joni Laakkonen	Tarja Tiihonen	Naley Isse	Outi Aksela	Pasi Rautainen				
Laurinkylän koulu			Helsingin yhteislyseo					
Mia Sollo	Sirkku Miikkulainen	Anniina Kulmala	Eiina Lindroos		Pohjanlinnan koulu			
Harjunrinteen koulu			Pohjanlinnan koulu					
Tommi Vainionpää	Anssi Laakso	Mikko Karpala		Länsi-Porin koulu				
Porin suomalaisen yhteislyseon koulu			Länsi-Porin koulu					
Riina Mielikin	Susanna Miettinen	Anna Hakala	Anette Aalto	Ellisa Asikainen	Jenni Tassinen	Vilho Strömberg	Viivi Kalmakoski	
Hepolan koulu			Omasekoyden yläaste		Omasekoyden yläaste		Omasekoyden yläaste	
Riina Mielikin	Susanna Miettinen	Anna Hakala	Anette Aalto	Ellisa Asikainen	Jenni Tassinen	Vilho Strömberg	Viivi Kalmakoski	
Ermi Kanvaanpää	Pyry Tiitinen	Mikka Jokitalo	Vyöskylän normaalkoulu	Nea Rinne	Eiina Vertanen	Otti Huovinen	Joni Paola	Pasi Rynhala
Kuninkaanhakaan koulu			Kivimäen koulu		Jussinpään koulu		Kronahämeen peruskoulu	
Ermi Kanvaanpää	Pyry Tiitinen	Mikka Jokitalo	Vyöskylän normaalkoulu	Nea Rinne	Eiina Vertanen	Otti Huovinen	Joni Paola	Pasi Rynhala
Elina Kangasluoma	Ermi Kähti	Elli Heponla	Laura Kangasluoma	Henja Pantzar	Jenni Järvenpää	Kati Kaarto	Riikka Perämäki	Taru Etelämäki
Ähtärin yhteiskoulu			Sompajoen lyseo		Hanna Hakalaan koulu		Vähäkylän yläaste	
Elina Kangasluoma	Ermi Kähti	Elli Heponla	Laura Kangasluoma	Henja Pantzar	Jenni Järvenpää	Kati Kaarto	Riikka Perämäki	Taru Etelämäki
Aino Etelä	Elina Järnu	Oto Hiltunen	Annukka Kitiö	Maria Kitiö	Kaisa Piiphi	Niklas Järvelin	Keakkikasaari	
Räimän Iivosen peruskoulu			Elina Järnu		Oto Hiltunen		Ylistaron peruskoulu	
Juha Harjunen	Marja-Maija-Maaila Johansson	Henri Laubia	Enno Mäntinen	Heidän koulu				
Närmeentörmön koulu			Heidän koulu					

Marianna Helminen	Emma Lehtinen	Salli-Maria Saarinen	Sirja Relander	Anni Kotiniemi	Annika Niemi	Johanna Mäkinen	Salla Möisä	Risto Saarinen
Kaarian koulu		Hatanpään koulu		Opintien koulu			Orimattilan yläaste	Simonkylän koulu
Jannika Itänen	Pinja Rulja	Henri Hermunen	Suvi Tiensuu	Lauri Kaipainen	Perttu Karjalainen	Joonas Tuompo	Leo Lindroos	Okko Kääriäinen
Anna Tapion koulu		Salpausselän peruskoulu		Kilonpuiston koulu		Vehkalahden koulu		

Arttu Pönni	Tapio Hansson	Ilkka Ahola	Rita Maunula	Noora Matikka	Tuomas Haapasalo	Anna Hellén	Eero Kempainen
Pohjojarvinteen koulu		Kuusiston koulu		Kartanon koulu		Karjaan yhteiskoulu	

Elina Peltoniemi	Tiina Pippuri	Tommi Auvinen	Katri Kolvuranta	Rami Mäenpää	Adam Strengell	Ida Leinonen
Kalevankankaan koulu			Kiukaisten yhteiskoulu		Mylyharjun koulu	

Marlen Nissinen	Salla Karjalainen	Lotta Moberg	Mikko Oksa	Erik Ingberg	Markus Viitanen
Mainingin koulu		Linikkalan peruskoulu		Mylymäen koulu	
				Raumanmeren peruskoulu	

Aino Lintunen	Jani Niskanen	Amiira Kultaiahju	Inez Kaukoranta	Matias Taxell
Viitasaaren yläaste				
Arabian peruskoulu				

Evelina Eskelinen	Kirsi Myöhänen	Monika Räsänen	Anne Dahl
Neulamäen koulu			Pielisjoen koulu

Hilla Karppinen	Jenni Rasinkangas	Marjo Järviö
Kempelen kunta/nuoris		

Elisa Heaton	Emmy Kaupala	Heena Pitkänen	Tiina Tiainen
Kokemäen yhteiskoulu	Arppen koulu		
Jyri Reutio	Sami Sami	Karolina Savolainen	Linda Tukianen
Härkäveljymäen koulu	Riita Särki	Jirmeritän koulu	Fana Lemmisen koulu
Aili Grönroos	Katarina Kuranen	Riita Särki	Emma Laitinen
Puiston peruskoulu	Riita Särki	Juha Pukka	Samu Kaunonen
Jenna Kaukijärvi	Mia Neakka	Pia Kuutos	Veera Fegelberg
Heilijän normaaliyläaste	Anna Homborg	Emilia Pirainen	Antti Erholm
Laura Niemi	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Leppäharjun koulu
Hämesalmien yhteiskoulu	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Veera Lehtinen
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Wilo Ahonen
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Matinmyllyn koulu
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Katu Räsänen
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Arja Lindberg
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Edrik Käppäläinen
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Miska Järvinen
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Fredrik Rapu
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Antti Lindberg
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Matti Lindberg
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Antti Lindberg
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Antti Lindberg
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Antti Lindberg
Henri Oksanen	Henri Oksanen	Arttu Niemi	Antti Lindberg

NUORTEN PARLAMENTIN EDUSTAJAT

Aalto	Anette	Hepola	Elli	Kauhanen	Sami
Aarimaa	Joona	Hermunen	Henri	Kaukjärvi	Jenna
Ahlroth	Veli-Matti	Hietala	Jussi	Kaukoranta	Inez
Ahola	Ilkka	Hiltunen	Otto	Kaustinen	Riina
Ahola	Sannukka	Hornborg	Anna	Kemppainen	Eero
Ahonen	Niko	Huhtala	Virva	Keski-Kasari	Niklas
Aksela	Outi	Huovinen	Outi	Kiljo	Emma
Artukka	Jussi	Ihalainen	Topi	Kiljunen	Elias
Asikainen	Eliisa	Ingberg	Erik	Kitinoja	Annukka
Astikainen	Karita	Isse	Naley	Kitinoja	Maria
Auvinen	Tommi	Itänen	Jannika	Klemettinen	Susanna
Berglund	Ella	Johansson	Erno	Koivula	Ida
Blumenthal	Luisa	Jokinen	Iiris	Koivuranta	Katri
Dahl	Anne	Jokitalo	Hilkka	Kolttola	Ilari
Donner	Jussi	Jurmu	Elina	Korja	Hanna
Doumbouya	Fama	Järvenpää	Miikka	Koski	Noora
Dunder	Mikko	Järvensuo	Jenna	Kotiniemi	Anni
Eklöf	Stefan	Järvinen	Mieke	Kuhanen	Katariina
Eloranta	Taru	Järvitalo	Marjo	Kuivala	Emmi
Elsilä	Aino	Kaarto	Katri	Kulmala	Anniina
Erholm	Antti	Kaipiainen	Lauri	Kultalahti	Amiira
Eskelinen	Eveliina	Kallio	Jyrki	Kuoksa	Pia
Grönroos	Anita	Kalmakoski	Viivi	Kärnä	Emmi
Haapala	Emmy	Kangasmetsä	Laura	Kääriäinen	Okko
Haapasalo	Tuomas	Kangastupa	Elina	Laakkonen	Joni
Hakala	Anna	Kankaanpää	Emmi	Laakso	Anssi
Hansson	Tapio	Karhula	Fanny	Lahti	Heli
Harju	Eliisa	Karjalainen	Perttu	Lahtinen	Paavo
Harjunen	Juho	Karjalainen	Salla	Laine	Heidi
Heaton	Elisa	Karjalainen	Saara	Larma	Emil
Hellén	Anna	Karpale	Mikko	Lautala	Heini
Helminen	Marianna	Karppinen	Hilla	Lehtinen	Emma

Lehtinen	Veera	Palola	Joni	Savolainen	Karoliina
Leinonen	Ida	Pantzar	Henna	Silver	Virpi
Leppiniemi	Kirsi-Marja	Pauli	Emilia	Sollo	Miia
Lindberg	Axel	Peltonen	Petra	Strengell	Adam
Lindroos	Elina	Peltoniemi	Elina	Strömberg	Ville
Lindroos	Leo	Perämäki	Riikka	Särki	Ruta
Lintukangas	Annika	Pihlaja	Kaisa	Taskinen	Jenni
Lintunen	AinoLiukkonen	Piirainen	Emilia	Taxell	Matias
Malinen	Lassi	Pippuri	Tiina	Tegelberg	Veera
Malm	Anu	Pitkänen	Henna	Tiainen	Tiina
Matikka	Noora	Ponrasa	Rajeeka	Tiensuu	Suvi
Maunula	Rita	Poutanen	Iris	Tiihonen	Tarja
Miikkulainen	Sirkku	Priiki	Jenny	Tiirinen	Pyry
Moberg	Lotta	Pulkka	Juho	Tilus	Satu
Muraja	Alisa	Pärnänen	Katariina	Timperi	Heidi
Myllynen	Hanna	Pönni	Arttu	Tuhkuri	Joonas
Myllynen	Henrik	Rantala	Jaakko	Tukiainen	Linda
Myöhänen	Kirsi	Rappu	Fredrik	Tuompo	Joonas
Mäcklin	Riina	Rasinkangas	Jenni	Turpeinen	Evelina
Mäenpää	Raita	Raunio	Jyri	Turpeinen	Aino-Liisa
Mäenpää	Rami	Rautiainen	Pasi	Vainionpää	Tomi
Mäkelä	Petra	Rautio	Juho	Vane-Tempest	Petter
Mäki-Mattila	Maria	Rauvola	Tommi	Varjonen	Pauliina
Mäkinen	Johanna	Relander	Sirja	Vertanen	Elina
Mölsä	Salla	Rinne	Nea	Viitanen	Markus
Naakka	Mia	Riski	Roosa	Viitaniemi	Mirjami
Naamanka	Pinja	Rulja	Pinja	Vinkka	Henrietta
Niemi	Arttu	Ruohonen	Reea	Virtanen	Toni
Niemi	Laura	Ruotsalo	Jasmin	von Renteln	Felix
Niemi	Anna	Ryynälä	Pasi	Yrittiaho	Ida
Niemi	Annika	Räsänen	Kati	Österberg	Henri
Nikkilä	Iida-Amalia	Räsänen	Monika		
Niskanen	Jani	Saarinen	Salli-Maria		
Nissinen	Marlen	Saarinen	Risto		
Oksa	Mikko	Salmi	Sami		

NUORTEN PARLAMENTIN TÄYSISTUNTO

PERJANTAINA 17. MAALISKUUTA 2006

Kello 12—13

Sosiaali- ja terveysministeri Tuula Haatainen
Kulttuuriministeri Tanja Karpela
Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paula Lehtomäki
Liikenne- ja viestintäministeri Susanna Huovinen

Puhetta johti eduskunnan puhemies Paavo Lipponen.

LÄSNÄ OLLEET VALTIONEUVOSTON JÄSENET

Nuorten parlamentin täysistunnossa olivat läsnä seuraavat valtioneuvoston jäsenet:

Pääministeri Matti Vanhanen
Valtiovarainministeri Eero Heinäluoma
Ympäristöministeri Jan-Erik Enestam
Ulkoasiainministeri Erkki Tuomioja
Kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkarinen
Työministeri Tarja Filatov
Sisäasiainministeri Kari Rajamäki
Oikeusministeri Leena Luhtanen
Maa- ja metsätalousministeri Juha Korkeaoja
Toinen valtiovarainministeri Ulla-Maj Wideroos
Peruspalveluministeri Liisa Hyssälä
Alue- ja kuntaministeri Hannes Manninen

TÄYSISTUNNON AVAUS

Puhemies **Paavo Lipponen** avasi Nuorten parlamentin täysistunnon lausuen:

Nuorten parlamentin täysistunto alkaa.

Toivotan teidät, hyvät parlamenttikerhojen jäsenet, lämpimästi tervetulleiksi tähän Nuorten parlamentin istuntoon. Nuorten parlamentti kokoontuu nyt jo viidettä kertaa. Parlamenttikerhoja on nyt mukana 96.

Tämä vuonna suomalainen kansanvalta viettää 100-vuotisjuhlaansa, kun eduskunnan perustamisesta on kulunut sata vuotta. Ensi vuonna on kulunut sata vuotta ensimmäisistä eduskuntavaaleista 1907. Tämä Nuorten parlamentin täysistunto on otettu osaksi juhlavuoden

ohjelmaa ja jää historiaan juhlaistuntona. Koululaiset, nuoriso ja tulevaisuus ovat tällä kaksivuotisella juhla-kaudella hyvin keskeisesti esillä. Meidän satavuotiasta kansanvaltaamme kannattaa juhlia. Voimme olla siitä ylpeitä. Olemme edelläkävijöitä koko maailmassa. Suomen eduskunta on ensimmäinen moderni parlamentti maailmanhistoriassa.

Toivotan myös teidät, arvoisat toimittajaoppilaat, terveilleksi. Lehterilyeisössä teitä on kiitettävä määrä. Tätä istuntoa seuraaville luokka- ja kotikatsomoille lähetään samalla parhaat kiitokset mukanaolosta ja paneutumisesta asioihin.

Eduskunta on tuottanut kouluille opintoaineistoa, ja niiden parissa parlamenttikerhoissa on työskennelty. Olette sitten lisäksi laatineet tätä istuntoa varten melkoisen määrän kysymyksiä – yhteensä 182 – ministereiden vastattavaksi. Näitä kysymyksiä tähän tilaisuuteen valittaessa on päädytty niihin asiaryhmiin, jotka ovat esiintyneet useimmissa kysymyksissä. Käytettävissä oleva aika mahdollistaa vain muutaman asian käsittelyn.

TÄYSISTUNNOSSA NOUDATETTAVAT MENETTELYTAVAT

Puhemies Paavo Lipponen: Eduskunnan puhemiesneuvosto on käsitellyt tämän täysistunnon menettelytapoja ja ehdottaa, että Nuorten parlamentin täysistunnossa noudatetaan eduskunnan täysistunnon ja suullisen kyselytunnin tavanomaisia menettelyjä hiukan mukaillen.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksyttiin.

NIMENHUUTO

Nimenuudossa merkittiin läsnä oleviksi 198 edustajaa Nuorten parlamentin 199 edustajasta.

PUHEENVUOROMENETTELYT

Puhemies Paavo Lipponen: Ilmoitan, että kukin puheenvuoro saa kestää enintään yhden minuutin. Pääsääntöisesti, jotta aikaa riittää kysymyksille, ministereille myönnetään yksi vastauspuheenvuoro, siis yksi ministeri vastaa yhteen kysymykseen pääsääntöisesti, ja minuutti on maksimiaika myös arvoisille ministereille.

Kysymyksen ja vastauksen mukaan esitän sitten jonkin asian Nuorten parlamentissa äänestettäväksi.

Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen jollekulle paikalla olevalle valtioneuvoston jäsenelle, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

KYSELYTUNNIN ASIAT

1) Perehtyminen ministerin tehtävään

Jenni Järvensuo / Hakkalan koulu, Lammi: Arvoisa puhemies! Ministerin tehtävä on vaativa ja valmistautumisaika uuteen tehtävään on usein lyhyt. Miten tuleva ministeri valmistautuu ensimmäiseen työkauteensa?

Puhemies Paavo Lipponen: Tähän kysymykseen ehkä useampikin ministeri voi vastata. Jos aloitamme kokoneemasta päästä, niin ehkä ministeri Enestam voisi kertoa.

Ympäristöministeri Jan-Erik Enestam: Arvoisa puhemies! Ehkä ensimmäisenä edellytyksenä on palava mielenkiinto yhteiskunnallisiin asioihin. Pienestä pitäen on syytä silloin jo aloittaa. Jos on kokemusta kunnallisesta luottamustehtävästä, se on aina plussaa, ja jos on myöskin eduskuntakokemusta, niin siitä on ehkä kaikkein suurin hyöty. Pitää seurata yhteiskunnallisia asioita, lukea sekä kotimaisia että ulkomaisia lehtiä. Kielitaito on tänä päivänä myöskin melkein edellytys.

Puhemies Paavo Lipponen: Pääministeri on nyt ensimmäistä kautta ministerinä.

Pääministeri Matti Vanhanen: Kyllä, arvoisa puhemies! Useimmat ministereistä ovat olleet vuosikausia eduskunnan jäseniä. Eduskunnassa työ jakautuu erikoisvaliokuntiin, ja kun hoitaa oman valiokuntatyönsä perusteellisesti, perehtyy vuosikausien ajan, usein yli kymmenen vuotta, asioihin, silloin on helpompi myös aloittaa ministerin tehtävässä. Pääministerin tehtävään on vähän vaikeampi tältä pohjalta varustautua. Minullakin oli monta tuntia aikaa sitä miettiä. (Naurua)

Puhemies Paavo Lipponen: Ehkäpä otamme tähän vielä yhden vastauksen. Kun naiset eivät ole vielä päässeet vastaamaan, niin jospa ministeri Wideroos kertoo itsestään.

Toinen valtiovarainministeri Ulla-Maj Wideroos: Arvoisa puhemies! Edellisiin vastauksiin ehkä voisi lisätä sen, että olen ministerinä aika riippuvainen siitä, että talossa, työpaikalla, on hyviä virkamiehiä ja hyviä avustajia. Täytyy olla rehellinen ja sanoa, että jos elää siinä uskossa, että ministeri tietää kaikista asioista kaiken, niin se ei ehkä ihan pidä paikkaansa. Mutta jos on

hyvä työporukka ympärillä, niin silloin on myöskin hyviä mahdollisuuksia menestyä.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

2) Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma

Mia Naakka / Helsingin normaalilyseo, Helsinki: Arvoisa puhemies! Vuonna 1906 suomalaiset saivat yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden. Punaisen viivan vetäminen oli kansalaisille juhlallinen hetki. Nykyään varsinkin nuoret jättävät äänestämättä. Myös hylättyjen äänien määrä vaaleissa on suuri. Jopa eduskunnan puhemiesvaaleissa yksi kansanedustaja heittäytyi varmaankin omasta mielestään vitsikkääksi ja antoi äänensä Natolle. Hallituksella on oma kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma. Miten kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman avulla on onnistuttu innostamaan nuoria poliittiseen aktiivisuuteen?

Oikeusministeri Leena Luhtanen: Arvoisa puhemies! Kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelma on yksi hallituksen neljästä politiikkaohjelmasta, ja sen tavoitteena on todella aktivoida kansalaisia laajalla mittakaavalla poliittiseen ja yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen, ja näin on tehty. Sanon tässä yhteydessä sen, että vaikka tässä toteutetaan erilaisia käytännön hankkeita, tutkimushankkeita jne., mutta tässä aktiivisuuden ja demokrati-an toteutumisessa on myös kouluilla erittäin keskeinen merkitys, koulujen opetussisällöillä, niillä oppiaineksilla, joita kouluissa annetaan.

Voin sanoa näin, että tätä kansalaisvaikuttamista todella voidaan tehdä hyvin monella tavalla: poliittisissa puolueissa, järjestöissä, vapaaehtoistyössä, erilaisissa kansalaisliikkeissä jne. Sanon vain näin, että demokratian kannalta aktiivinen kansalaisuus on äärimmäisen tärkeä asia, yksi sen kulmakivistä.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

3) Nuorten parlamentti

Veera Tegelberg / Juhani Ahon koulu, Iisalmi: Arvoisa puhemies! Parlamenttikerhot eri puolilla Suomea ovat eriarvoisessa asemassa sijainnistaan johtuen. Matkakustannukset Helsinkiin vaihtelevat suuresti. Etelä-Suomesta on edullisempaa päästä parlamentin istuntoon kuin esimerkiksi Ylä-Savosta tai Lapista. Joillekin kerhoille tämän matkarahan kerääminen voi muodostua ylivoimaiseksi, ja tästä syystä kerho ei voi osallistua tähän istuntoon. Kouluilla ja kunnilla ei yksinkertaisesti ole rahaa matkoihin.

Toivomme, että hallitus ottaa huomioon tämän puutteen, jotta tulevaisuudessa nämä matkakustannukset voitaisiin saada suoraan valtion budjetista. Nuorten parlamentti on vain joka toinen vuosi, ja tämä menoerä ei siis ole kovin suuri ja lisää tasa-arvoa eri puolilla Suomea toimivien parlamenttikerhojen välillä.

Mitä mieltä ministeri on tästä ehdotuksesta, ja mitä hallitus tulee tekemään tämän asian hyväksi?

Valtiovarainministeri Eero Heinäluoma: Arvoisa puhemies! Valtiovarainministerin päätehtävähän on useim-

miten sanoa ”ei”, koska kaikki muut tekevät aina niin paljon ehdotuksia, että jos niihin kaikkiin sanoo ”kyllä”, niin siihen eivät riitä käytettävissä olevat rahat. Mutta tämä ehdotus tuntuu hyvin perustellulta hankkeelta ja tukisi hyvin sitä tavoitetta, joka hallituksella on ollut nimenomaisesti nuorten paremmista vaikutusmahdollisuuksista ja myös nuorten tottumisesta ymmärtämään ja käyttämään demokratiaa hyväksi.

Ja kun valtiovarainministeri tietysti aina mietti välittömästi, mistä tähän saataisiin rahoitus, niin tähän mielestäni erinomaisen hyvin sopisi veikkausvoittovarojen käyttö. Meillä on Veikkauksen yksi käyttökohde juuri nuorisotoiminta, ja nämä rahat, mukavaa kyllä, ovat viime vuosina olleet vahvasti noususuunnassa, joten pyytäisinkin, että ministeri Karpela, joka on täällä paikalla ja istuu meidän tuottoisan veikkaus- ja lottosäkkimme päällä, voisi kertoa, kuinka paljon voitaisiin tähän tarkoitukseen ajatella käytettäväksi.

Kulttuuriministeri Tanja Karpela: Arvoisa herra puhemies! Tämä nuorten parlamenttihan on yhteistyöhanke, jossa on mukana paitsi opetusministeriö myös opetushallitus ja Kuntaliitto jne. Mielestäni on varsin perus-

teltua käydä läpi, minkälaisista matkakustannuksista on kysymys. Ilman muuta meidän kaikkien kannalta on tärkeää se, että kaikilla asuinpaikasta riippumatta on mahdollisuus tähän nuorten parlamenttiin osallistua. Mielelläni tämän asian otan hoitaakseni.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä asia kirjataan Nuorten parlamentin pöytäkirjaan, ja asia on loppuun käsitelty.

4) Mopokortin ikäraja

Henna Pitkänen / Arppen koulu, Kitee: Arvoisa puhemies! Uutisissa on käsitelty liikenneturvallisuusasiain neuvottelukunnan esitystä mopolla ja kevytmoottoripyörällä ajon ikärajan nostamisesta. Uudistuksen tarpeellisuuden perusteluna esitetty pyrkimys vähentää tätä kautta liikennekuolemien ja loukkaantumisten määrää on järkevä, mutta jättää liian vähälle huomiolle nuoren elämäntilanteen ja eri puolilla maata erilaisissa oloissa elävät ihmiset. Mopo on monille etenkin haja-asutusalueilla asuville nuorille tärkeä liikkumistapa kavereiden luo, harrastuksiin, kouluun ja työpaikalle. Ikärajan nostaminen vuodelle ei merkittävästi lisää nuoren kypsyttä selviytyä liikenteessä, vaan saattaa johtaa jopa lain yleiseen rikkomiseen. Parempi tapa vaikuttaa turvallisuuden lisääntymiseen olisi tehostaa nuorille annettua ajo-opetusta ja tehdä ajotutkinnosta nykyistä vaativampi. Kysyn liikenneministeriltä:

Onko mopokortin ikärajan säilyttäminen nykyisellään mahdollista lisäämällä ajo-opetuksen määrää ja ajotutkinnon vaatimuksia?

Liikenne- ja viestintäministeri Susanna Huovinen:

Arvoisa puhemies! Liikenneturvallisuusasiain neuvottelukunnassa todella keskusteltiin tästä mopokortin ikärajan nostosta, mutta viime viikolla, kun hallitus linjasi omalta osaltaan liikenneturvallisuustyötä loppuvuosi-kymmeneksi täällä Suomessa, päätimme, että tähän ikärajaan ei tule muutoksia, eli jatkossakin mopokortin saa Suomessa 15-vuotiaana.

Euroopan tasolla on myöskin keskusteluja tästä mopokortin ikärajakysymyksestä, mutta ne eivät ainakaan toistaiseksi ole vaikuttaneet suomalaiseen käytäntöön.

Tässä liikenneturvallisuusasiain neuvottelukunnan raportissa kiinnitettiin, aivan niin kuin edustajakin kiinnitti, huomiota ajokoulutukseen. Viime viikon hallituksen linjauksen mukaisesti myös tähän tullaan jatkossa kiinnittämään huomiota, jotta mopolla voisivat sitten mahdollisimman turvallisesti eri puolilla Suomea nuoret liikkua.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

5) Uusi tekijänoikeuslaki

Aino Lintunen / Viitasaaren yläaste, Viitasaari: Arvoisa puhemies! Eduskunta hyväksyi uuden tekijänoikeuslain syksyllä 2005. Lain nojalla rikolliseksi toiminnaksi on määritetty niin kutsuttu warettaminen eli musiikin kopiointi muun muassa mp3-laitteille Internetistä. Nuorista tämä laki on aika ankara, sillä musiikin kopiointia harrastetaan aika yleisesti. Haluaisin kysyä kulttuuriministeri Tanja Karpelalta:

Miten yhteiskunta pystyy käytännössä valvomaan lain noudattamista, ja aikooko hallitus kenties ryhtyä toimiin lain muuttamiseksi lievempään muotoon?

Kulttuuriministeri Tanja Karpela: Arvoisa herra puhemies! Uusi tekijänoikeuslaki lähtee siitä, että myös meidän suomalaisten eli Suomen on noudatettava EU-direktiivejä, ja EU-direktiivi on tässä suhteessa hyvin selkeä, eli tällaisia teknisiä suojauksia ei saa murtaa. Mutta toki on selvää, että se on yhteinen tavoite, että voidaan musiikkia, niin kuin kysyjä esitti, vaikkapa mp3-soittimille saada. Tässä suhteessa opetusministeriö toimii siten, että pyrimme edesauttamaan sitä kehitystä, että niin sanotut toisen polven tekniset suojaukset edis-

tyisivät ja niitä tulisi markkinoille yhä enemmän. Tämä toisen polven suojahan tarkoittaa siis sitä, että silloin kun ostaa esimerkiksi cd-levyn, siitä voi kohtuullisen määrän kopioita ottaa omaan käyttöön, vaikkapa sinne mp3-soittimelle.

Tämä lähestymistapa on valittu siitä syystä, että tekijänoikeuslainsäädäntö turvaa luovan työn tekijän palkan, toimeentulon, ja tällaisella toisen polven suojan menetelmällä voidaan taata luovan työn palkka sekä kuluttajan näkemys.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

6) Ilmaston lämpeneminen

Ida Yrttiaho / Ounaskosken yläaste, Rovaniemi: Arvoisa herra puhemies! Maapallolta on ilmaston lämpenemisen seurauksena sulamassa napajäätiköt. Tämän seurauksena veden pinta nousee, merivirrat muuttavat ehkä suuntaansa ja Suomenkin ilmasto-olosuhteet voivat muuttua tulevaisuudessa rajusti nykyisestä. Luonnonkatastrofeista voi tulla osa meidän suomalaistenkin elämää.

Miten hallitus on varautunut Suomessa ilmaston lämpenemisestä aiheutuviin ongelmiin?

Ympäristöministeri Jan-Erik Enestam: Arvoisa herra puhemies! Ilmaston lämpeneminen on aikamme suurimpia haasteita, ellei suurin. Tutkijat ovat yksimielisiä siitä, että tämä lämpeneminen on ihmisten aiheuttama. Siksi on sovittu niin sanotussa Kioton sopimuksessa toimenpiteistä, millä tavalla ilmaston lämpeneminen

saadaan hidastumaan. Tavoitteena on, että korkeintaan kaksi astetta saisi lämmetä verrattuna esiteolliseen aikaan. Tämä tapahtuu käytännössä sillä tavalla, että maat sitoutuvat vähentämään sellaisia erityisesti energiamuotoja, jotka lisäävät päästöjä. Päästöjä pitää vähentää, ja siksi on Kioton sopimuksessa siitä maitten kesken sovittu.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

7) *Biltrafiken mellan Hangö och S:t Petersburg*

Stefan Eklöf / Högstadiet Svenska normallyceum, Helsingfors: Ärade talman! Trafiken på riksväg 51 har ökat dramatiskt. De ryska biltransportfordonen kör skytteltrafik till Ryssland och vägen är smal. Det sker dagligen farliga omkörningar.

Finns det i regeringen planer på att bygga en motorväg eller motortrafikled mellan Hangö och Helsingfors eller finns det möjlighet att ordna transporten per järnväg eller nattetid?

Liikenne- ja viestintäministeri Susanna Huovinen: Arvoisa puhemies! Kysymys on erittäin ajankohtainen. Tuolla tieosuudellahan tapahtui valitettava onnettomuus muutamia viikkoja, kuukausia sitten, ja sen jälkeen päätin, että ministeriössä teetetään sellainen selvitys, jossa pohditaan juuri tätä kysymystä, voisiko näitä kuljetuksia ainakin osittain siirtää rautateille. Tämä selvitys on ministeriössä eilen valmistunut, ja nyt niitä toimenpiteitä lähdetään viemään eteenpäin. On aivan totta, että nämä kuljetukset, varsinkin autojen kuljetus Venäjän ja Hangon välillä on hyvin mittavasti kasvanut ja tulee todennäköisesti kasvamaan myös jatkossa. Hallituksen suunnitelmissa on kyllä tämän tieosuuden parantaminenkin, mutta aivan tulevan vuoden suunnitelmiin tämä hanke ei valitettavasti mahdu.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty. - Frågan är slutbehandlad.

8) *Syysloman pituus*

Henri Österberg / Espoonlahden koulu, Espoo: Arvoisa puhemies! Monissa Suomen kouluissa syysloma on ainoastaan kahden päivän mittainen. Tällainen pidennetty viikonloppu ei riitä katkaisemaan pitkää syyslukukautta, josta kurssimuotoisuus ja koeviikot tekevät monille yläkoululaisille raskaan. Viikon pituinen syysloma olisi parempi, sillä viikossa ehtisi rentoutua ja kerätä voimia loppulukukaudeksi. Syyslomaa voisi pidentää viikon mittaiseksi ottamalla puuttuvat kolme lomapäivää kesälomasta, jonka pituudessa muutamalla päivällä ei juurikaan ole merkitystä.

Voisiko syysloman pidentää viikon mittaiseksi koko Suomessa? - Ehdotan kysymystä äänestettäväksi Nuorten parlamentin istunnossa.

Sosiaali- ja terveystoiministeri Tuula Haatainen: Arvoisa herra puhemies! Edellisessä tehtävässäni toimin opetusministerinä, joten vastaan nyt, vaikka olen sosiaali- ja terveystoiministeri tällä hetkellä.

Koulujen lomakäytäntöjä pohdittiin silloin, kun olin ministerinä. Silloin käynnistin selvityksen siitä, miten voisimme koulujen loma-aikoja rytmittää paremmin niin, että tuo pitkä syksy olisi sellainen, että siinä myös jaksettaisiin. Tällä hetkellä tilanne on se, että koulut ja kunnat voivat itse päättää siitä, miten lomat rytmitetään. Siinä käytäntö kunnissa on hyvin vapaasti päätettävissä. Meillä lakisääteisesti säädetään vain siitä, minä päivänä koulun pitää päättyä, ja koulujen työskentelypäivien määrä on myös lain tasolla säädetty. Tuon selvityksen tuloksena kävi ilmi, että todellakin syksyn osalta olisi tarvetta muuttaa käytäntöjä, ja silloin annettiin suositus, että koulut ryhtyisivät tähän työhön. Nyt opetusministeri Antti Kalliomäki on varmasti viemässä asiaa eteenpäin ja jatkotoimet ovat valmisteltavana opetusministeriössä. Mutta kuten sanottu, ottamalla asian esiin myös kouluissa voi asioihin vaikuttaa ja nostaa keskusteluun sen, että kenties teidän koulussanne voisi rytmittää lomat niin, että syksyn loma olisi pidempi.

Puhemies Paavo Lipponen: Edustaja Österbergin kysymykseen sisältyi ehdotus syysloman pidentämisestä viikon mittaiseksi koko Suomessa. Vaikka tämä asia kuuluu kuntien päätösvaltaan, ehdotan, että Nuorten parlamentti äänestää siitä, tulisiko Suomen kouluissa syysloma pidentää viikon pituiseksi niin, että toisaalta

kesäloma muutamalla päivällä lyhenee.

Selonteko hyväksytään.

Puhemies Paavo Lipponen: Ehdotuksesta on nyt äänestettävä. Ne, jotka kannattavat lyhyempää, alle viikon syyslomaa, jolloin kesäloma säilyy ennallaan, äänestävät ”jaa”. Ne, jotka kannattavat viikon pituista syyslomaa ja puuttuvien lomapäivien ottamista kesälomasta, äänestävät ”ei”.

Puhemies Paavo Lipponen: Äänestyksessä on annettu 31 jaa- ja 163 ei-ääntä, 4 tyhjää; poissa 1.

Puhemies Paavo Lipponen: Nuorten parlamentti näin ollen kannattaa siis viikon syyslomaa ja puuttuvien lomapäivien ottamista kesälomasta.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

9) Työnantajan äitiysmaksut ja tasa-arvo

Veera Lehtinen / Leppävaaran koulu, Espoo: Arvoisa puhemies! Vietämme naisten äänioikeuden juhluvuotta, mutta vielä kukaan ei työelämässä ole tasa-arvoa saavutettu. Naiset tekevät miehiä enemmän pätäkötöitä, koska nuorten naisten työnantajat eivät vakinaista työsuhteita mahdollisten äitiyslomamaksujen pelosta. Monille äitiyslomalta palaaminen työelämään on vaikeaa, kun työpaikka ei ole odottamassa.

Miten hallitus aikoo toimia tämän tasa-arvoa rikkovan asian korjaamiseksi?

Työministeri Tarja Filatov: Arvoisa puhemies! Uusi työsuojelulaki lähtee siitä, että pitää olla erityinen syy, jotta määräaikaisen työsuhteen saa solmia. Jos useampi samaan tehtävään solmittu määräaikainen työsuhte on olemassa, ne tulkitaan ikään kuin pysyväksi työsuhteeksi. Mutta käytäntö ei kuitenkaan ole muuttunut, vaikka laki on muuttunut. Meillä on selvityshenkilö, joka on selvittänyt näitä epätyypillisiä työsuhteita, oli sitten kyse vuokratyöstä tai määräaikaisesta tai osa-aikaisesta työstä, ja hän on tehnyt omat esityksensä, joilla voitaisiin valvontaa parantaa ja joilla voitaisiin kulkea siihen suuntaan, että myös ne naiset, jotka todennäköisesti tekevät lapsia ja ovat synnytysikäisiä, voisivat saada turvallisemmat ja pysyvämmät työsuhteet. Mutta tässä tarvitaan mukaan niin työntekijöitä kuin työnantajiakin, jotta myös todellisuus työelämässä muuttuisi. Ja naisten tulee pitää myös itse oma puolensa.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsittelyä.

10) Lakien noudattaminen

Jaakko Rantala / Nokianvirran koulu, Nokia: Arvoisa puhemies! Lainkuuliaisuuden, lakien noudattamisen pitäisi olla yksi kansalaisten perustehtävistä. Toisaalta lakien pitäisi olla kansalaisten silmissä järkeviä, hyvin valmisteltuja ja perusteltuja. Kuitenkin meillä on paljon lakeja, joihin suhtaudutaan väheksyen ja joita rikotaan yleisesti. Esimerkkeinä olkoot kännykkään puhuminen autoilla, alaikäisten alkoholin ja tupakan käyttö sekä Internetissä tapahtuvat tekijänoikeusrikkomukset. Miksi meillä hyväksytään lakeja, joiden noudattamista ei pidetä mielekkäänä ja joita ei pystytä valvomaan?

Oikeusministeri Leena Luhtanen: Arvoisa puhemies! Tämä on hyvin ajankohtainen asia, koska tämän hallituksen aikana hallituksen aloitteesta meillä toimii joutoryhmä, joka kiinnittää huomiota nimenomaan siihen, että turhaa, toimimatonta lainsäädäntöä ei pitäisi tehdä. Nämä esimerkit, joita edustaja esille toi, ovat hyvin tyyppillisiä tämän kaltaisesta lainsäädännöstä. Me olemme oikeusministeriössä paneutuneet vakavasti tähän työhömmö. Lähtökohta on todella se, että kaikkien lakien, kaikilta hallinnonaloilta tulevien lakien vaikutusta ja merkitystä tulee arvioida myös käytännön kannalta niin, että ne toimivat. Tämähän on ainoastaan tae sille, että kansalaiset suhtautuvat luotettavasti ja itse asiassa vakavasti, niin kuin lakeihin ja normeihin pitää suhtautua. On tietysti niin, että lähtökohtahan on se, että yhteiskunta tarvitsee normeja, mutta se, minkälaisia ja miten toimivia, on meillä tällä hetkellä juuri lainsäädännössä hyvin keskeinen kysymys. Toivon, että siinä päättäisiin nykyistä parempaan tilanteeseen.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsittelyä.

11) Nuoret yrittäjät

Salla Mölsä / Orimattilan yläaste, Orimattila: Arvoisa puhemies! Tulevaisuudessa yhä useampi suomalainen joutuu luomaan itse työpaikkansa, ryhtymään yrittäjäksi. Miten hallitus aikoo rohkaista nuoria yrittäjäjuralle ja helpottaa nuorten oman yrityksen perustamista?

Kauppa- ja teollisuusministeri Mauri Pekkarinen: Arvoisa puhemies! Hallitus on käynnistänyt yrittäjyysohjelman, jossa myös nuoret ovat vahvasti esillä. Tuo

ohjelma lähtee siitä, että peruskouluissa ja lukioissa on käynnistetty opetussuunnitelmien uudistamistyö, joka on edennyt itse asiassa jo hyvin pitkälle, ja opetussuunnitelmissa yrittäjyyskasvatus on saanut ja saamassa entistä vahvemman sijan. Vetoankin tässä yhteydessä kuntien päättäjiin ja teidän aktiivisuuteenne kuntien päättäjien suhteen siinä, että kunnat kuntakohtaisissa opetussuunnitelmissaan yrittäjyyskasvatuksen, yrittäjäksi ryhtymisen osaamisen ottaisivat entistä vahvemmin ja vakavammin esille. Myös yliopistokoulutuksessa yrittäjyyskasvatus ja yrittäjyysosaaminen ja yrittäjäksi ryhtymisen kynnysmadaltamistoimet ovat hyvin vahvasti esillä. Lisäksi yrityspalvelujärjestelmää uudistettaessa etsitään nimenomaan niitä keinoja, joilla aloittavaa yrittäjyyttä, näin ollen myös nimenomaan nuorten yrittäjäksi ryhtymistä, pyritään auttamaan. Erilaisia rahoitusinstrumenttejäkin on, joita voidaan käyttää juuri nuorten kannustamiseen yrittäjäksi ryhtymiseen.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

12) Terrorismin varautuminen Suomessa

Johanna Mäkinen / Opintien koulu, Loimaa: Arvoisa herra puhemies! Terrorismi on paljon puhuttu ja myös pelätty asia kaikkialla maailmassa. Isku WTC:hen sekä Espanjan ja Lontoon pommi-iskut ovat koskettaneet meitä kaikkia. Nyt terrori-iskun uhka on tullut lähemmäksi Suomea tanskalaisten Muhammedista piirtämien pilakuvien myötä. Kysyisinkin sisäministeri Rajamäeltä:

Miten Suomessa on varauduttu mahdollisten terrori-iskujen varalta?

Sisäasiainministeri Kari Rajamäki: Herra puhemies! Vaikka me suomalaiset voimme uutisista seurata järkyttäviä tapahtumia ulkomailla, Suomeen ei kohdistu terroristista uhkaa. Suomi on kansainvälisesti vertaillen jatkossakin erittäin turvallinen maa, ja tästä me haluamme pitää nimenomaan myös omilla toimillamme kiinni. Suomalaiset viranomaiset ovat tietysti valmistautuneet terrorismiin niin kansallisin kuin kansainvälisin yhteistyömuodoin. Tältä osin poliisi tietysti seuraa kaikkia

sellaisia hankkeita, joilla voi olla yhteyttä terrorismiin. Meillähän on myös säädetty rangaistaviksi osin kansainvälisin sopimuksin muun muassa terroristiryhmän johtaminen tai sen toiminnan edistäminen ja muun muassa rahoittamiseen liittyvät asiat. Suomessa ei tietysti tällaista toimintaa suvaita. Suomi osallistuu kansainväliseen terrorisminvastaiseen työhön, ja haluamme tehdä kaikkemme tältä osin, että suomalaisten ja kaikkien muidenkin maiden ihmisten olisi turvallista liikkua missä tahansa maailmalla.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

13) Lintuinfluenssan torjuminen

Jussi Hietala / Ehnroosin koulu, Mäntsälä: Arvoisa puhemies! Kaikki ovat nyt huolissaan pelästyistä lintuinfluenssasta. Sen leviäminen on ollut nopeaa maasta toiseen. Mihin toimiin hallitus on ryhtynyt lintuinfluenssan torjumiseksi? Voiko esimerkiksi ikäiseni 15-vuotias toimia jotenkin?

Maa- ja metsätalousministeri Juha Korkeaoja: Arvoisa puhemies! Lintuinfluenssa on vaarallinen eläintauti, ja se aiheuttaa kaikkein suurimman riskin siipikarjaloudelle. Suomi on hyvin varautunut mahdolliseen lintuinfluenssan saapumiseen Suomeen. Meillä on pitkäaikaisesti, jo monen monen vuoden ajan toimittu niin, että erilaiset taudit eivät pääsisi kotieläintiloille. On suojattu tilat sillä tavalla, että luonnonlinnut ja siipikirja eivät pääse yhteyteen, ja siipikarjan ruokaketju on myöskin suojattu luonnonlinnuilta. Tällöin suurin riski on torjuttu. Tämä tautihan voi joissain harvinaisissa tapauksissa tart-

tua myös ihmisiin. Ihmisten suojautumisessa tärkeää on säilyttää terve järki ja toimia sillä tavalla kuin ohje on kuulunut: toimi samalla tavalla kuin aina ennenkin olet toiminut eli käyttäen tervettä järkeä erilaisissa tilanteissa.

Peruspalveluministeri Liisa Hyssälä: Arvoisa puhemies! Täytyy erottaa tämä eläinten tauti ja mahdollinen pandemia, joka on ihmisten tauti. Toistaiseksi ei ole todettu missään maailmassa, että tämä virus, josta ministeri Korkeaoja eläintaudin yhteydessä puhui, tarttuisi ihmisestä ihmiseen. Jos näin kävisi, me olemme tehneet suunnitelmat tällaisen pandemian - joka tarkoittaa siis maailmanlaajuisia influenssaepidemioita - varalta, ja juuri tällä viikolla on julkaistu Suomen varautumissuunnitelmat. Se on kansalaisille hyvin kerrottu, ja me olemme avanneet myöskin sellaisen puhelimen, johon kaikki kansalaiset voivat, tekin, arvoisat edustajat, soittaa siihen puhelimeen ja kysyä, jos mieltä askarruttaa joku kysymys, joka liittyy tällaiseen influenssaepidemiaan.

Mutta kuten sanottu, tällä hetkellä Suomessa voimme elää turvallisesti. Ei ole sellaista tautimuotoa, joka tarttuisi ihmisestä ihmiseen. Mutta meillä on viime vuosisa-

toina ollut tällaisia pandemoita ja viime vuosisadallakin, jolloinka me varaudumme sen tyyppisiin, mitä aiemmin on ollut, ja suomalaiset kaikki rokotetaan, kaikille on varattu rokote tätä varten. Terveydenhuoltohenkilöstö tekee kaikkensa, että kaikki sitten myöskin hoidetaan.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

14) Diabeteksen ehkäisy

Monika Räsänen / Neulamäen koulu, Kuopio: Arvoisa puhemies! Aikuistyyppin diabetes on nyt suuri yhteiskunnallinen uhka myös lasten ja nuorten keskuudessa. Kaiken aikaa kouluihin kuitenkin hankitaan makeis- ja limonadiautomaatteja. Uusi opetussuunnitelma vähentää mahdollisuutta valita lisää liikuntaa lukuaineiden ohelle, ja lukioissa pakollistakaan liikuntaa ei ole juuri lainkaan. Kuitenkin tutkimusten mukaan nimenomaan perusopetuksesta lähtöisin oleva liikunta-, ruokavalio- ja terveystieteiden opetus vaikuttaa suuresti riskiin sairastua kaksostryypin diabetekseen. Resurssit edes diabetestapausten hoitoon eivät enää ole riittäviä, joten mitä toimenpiteitä hallitus aikoo tehdä diabetestapausten ehkäisemiseksi?

Peruspalveluministeri Liisa Hyssälä: Arvoisa puhemies! Meillä on menossa tällainen kansallinen Dehko-ohjelma, joka on diabeteksen ehkäisyohjelma, ja meidän ministeriömme sitä rahoittaa. Siinä kaikella tavalla pyritään siihen, että estetään ennalta tämän sairauden synty. Meillä on väestön ikärakenne on sellainen, että ikääntyvien määrä meillä kasvaa, ja myöskin sitä myötä aikuisiän diabeteksen määrä on meillä lisääntymässä, ellemmme kykene sitä estämään. Se on hyvin pitkälti elin-

tapasairaus, ja elintapoihin vaikuttamalla voidaan sitä estää.

Sitten on nuorten diabetes, ja siinä on myöskin positiivista se, että meillä on uusia hoitomuotoja, uusia lääkkeitä, jotka ovat entistä tehokkaampia. Meillä on kansanterveysjärjestöt ja potilasjärjestöt, jotka tässä työskentelevät, on vertaistukea ja muuta tällaista modernia hoitomuotoa. Nuorena omaksutaan terveelliset elämäntavat, liikunta- ja ruokailutottumukset esimerkiksi. Kehotankin nyt tätä edustajistoa, joka on kokoontunut tänne, miettimään näitä terveysasioita tältä kannalta, että kansansairauksia voidaan ennaltaehkäistä myöskin terveitä elintapoja noudattamalla.

Puhemies Paavo Lipponen: Säädökset eivät salli, että puhemies vastaa näihin kysymyksiin, mutta tällä kohtaa haluan sanoa, että pitääkö painon kurissa! (Naurua) - Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

15) Kehitysavun määrä

Toni Virtanen / Karan koulu, Riihimäki: Arvoisa puhemies! Suomen julkinen kehitysapu on alle puolet YK:n suosituksesta, joka on 0,7 prosenttia bruttokansantuotteesta. Ruotsi aikoo nostaa kehitysavun 0,7 prosentista 0,86 prosenttiin ja Norja 1 prosenttiin. Muilla mailla on jo ainakin suunnitelma kehitysavun nostamiseen vuoteen 2010 mennessä. Suomella ei ole edes suunnitelmaa.

Mikä estää kehitysavun nostamisen? Kaikki hallituspuolueet ovat nostamisen takana, ja Suomi on suhteellisen varakas maa. Millä aikataululla nostaminen onnistuisi?

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Paula Lehtomäki: Arvoisa puhemies! Me olemme sitoutuneet YK:ssa raivaamaan tiemme kohti tuota YK:n 0,7 prosentin tavoitetta. Tällä hetkellä me olemme pikkuisen yli puolenvälin, noin 0,42:ssa, ja kehitysyhteistyömäärärahoja lisätään tuntuvasti joka vuosi noin kuutisenkymmentä miljoonaa. Ja on toki muistettava, että rahalla nimenomaan köyhiä autetaan, ei pelkästään prosenteilla. Mutta kun talouskin kasvaa hyvin vauhdikkaasti, niin tämä meidän prosenttiosuutemme ei etene niin hyvin, kuin taloudelliset lisäatsaukset etenevät.

Ensi viikolla hallitus päättää tulevien vuosien taloudellisista raameista, niin sanotuista kehyksistä, ja silloin selkiytyy myöskin se, minkälaisella aikataululla me luomme Suomen polun kohti tuota 0,7:ää, johon siis olemme sekä YK:n että EU:n piirissä sinänsä jo sitoutuneet. Emme ihan voi verrata itseämme noihin naapurimaihin. Niillä on melko pitkä historia tässä kehitysyhteistyön saralla, ja muut Pohjoismaat ovat todellisia suurvaltoja tällä sektorilla maailmanlaajuisestikin katsottuna, mutta Suomen on välttämätöntä pyrkiä ja pysyä hyvässä eu-rooppalaisessa tasossa.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

16) Äänioikeusikärajan alentaminen

Elisa Heaton / Kokemäen yhteiskoulu, Kokemäki: Arvoisa puhemies! Alkuvuodesta pidetyt presidentinvaalit osoittivat, miten kiinnostuneita nuoret olivat yhteisistä asioista. Kun yleisen äänioikeuden saamisesta on kulunut sata vuotta, eikö Suomi voisi näin juhlavuonna

olla taas kerran edelläkävijä ja laskea äänioikeusikärajaa joko 16 tai 17 vuoteen?

Oikeusministeri Leena Luhtanen: Arvoisa puhemies! Tätä asiaa on pohdittu useissa toimikunnissa, ja viimeksihän asia tuli konkreettisesti esille kunnallisvaalien jälkeen, jolloin pohdittiin, pitäisikö alentaa äänioikeusikärajaa 16 vuoteen, jotta nuorten aktiivisuus lisääntyisi.

Tätä asiaa on pohdittu, ja minä voisin sanoa näin, että meillä oikeusministeriössä on sellainen näkemys tästä asiasta, että itse asiassa äänioikeus- ja vaalikelpoisuusikärajan ja muidenkin täysivaltaisuuden viittaavien ikärajojen tulisi olla samoja ja myös meidän tulisi tässä noudattaa Euroopan unionin maiden piirteitä niin, että olisimme ikään kuin yhtäläisessä joukossa. Tämä tarkoittaisi sitä, että tällä hetkellä emme olisi valmiita laskemaan äänioikeutta vielä 18 vuodesta. Tai sanoisin näin, että tämä pohdinta pitäisi jättää siihen yhteyteen, jolloinka hyvin laajasti pohdittaisiin kaikkia nuorten täysivaltaisuuden ja tämäläisyyksiin asioihin liittyviä näkökohtia.

Vielä voisin sanoa sen, että minä en näe, että ikäraja olisi se ainoa tekijä, jolla nuorten aktiivisuutta vaaleissa tulisi lisätä. Siihen liittyvät myös poliittiset puolueet ja se, miten kiinnostavia nämä puolueet ovat.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

17) Miksi työtön saa enemmän rahaa kuin opiskelija?

Joonas Tuompo / Vehkalahden koulu, Hamina: Arvoisa puhemies! Teimme laskelman, jonka mukaan 19-vuotias kotoa opiskelupaikkakunnalle muuttanut korkeakouluopiskelija saa vähemmän rahaa kuin työmarkkinatuella elävä työtön.

Laskelmamme mukaan 19-vuotias korkeakouluopiskelija saa noin 460 euroa kuukaudessa valtiolta opintorahana ja asumislisänä. Opintolainaa emme voi laskea

Työministeri Tarja Filatov: Arvoisa puhemies! Tämä kysymys kuuluu oikeastaan useammankin ministerin toimialaan, ja sen vuoksi me tässä vähän hämmästyneinä katselimme, kuka vastaa.

Mutta itse asiassa tämä työmarkkinatuki nuorten kohdalla ei ole niin kovin yksinkertainen asia, koska sitä ei saa automaattisesti. Jos nuorella ei ole koulutusta taustallansa sillä tavalla, että hänellä olisi ammattitaitoa, niin hän ei saa työmarkkinatukea, paitsi jos hän lähtee esimerkiksi harjoittelemaan tai hakeutuu koulutukseen tai jos hänellä on pitkä työhistoria taustallansa.

tuloksi, koska se pitää maksaa takaisin. Nuori, joka ei hakeudu töihin, saa 23,50 euroa päivässä jokaisena arkipäivänä, ja hän saa laskelmiemme mukaan noin 470 euroa kuukaudessa. Jos hän lisäksi saa vielä tukea asumiseensa valtiolta tai esimerkiksi omilta vanhemmiltaan, tienaa työtön ja mahdollisesti työtä vieroksuva nuori huomattavasti paremmin kuin opiskelija.

Työttömyysturva suomalaisessa yhteiskunnassa on yleensä sellainen asia, että sitä ikään kuin ansaitaan silloin, kun ollaan työssä, eli maksetaan maksuja, jotka sitten kertyvät yhteisiin kassoihin, ja sieltä ihminen sitten saa työttömyysturvaa silloin, kun hän joutuu ikävään tilanteeseen eikä löydä itsellensä työtä.

Kulttuuriministeri Tanja Karpela: Arvoisa herra puhemies! Vastaan omalta osaltani opintotuesta. Opintotukea on kehitetty tämän hallituskauden aikana monellakin eri tapaa. Kuten kysyjä viittasi, korkeakouluopiskelijoiden asumislisää on korotettu ja myöskin toisen asteen opiskelijoiden vanhempien tuloarvoja on tarkistettu. Tämän lisäksi on viety eteenpäin lainasubventiomenetelmää, joka käytännössä, jos lyhykäisesti yrittäisi muotoilla, mitä lainasubventio tuo tullessaan, tarkoittaa sitä, että kun opintolainaa otetaan, niin ihan kaikkea ei takaisin tarvitse maksaa. Verosubvention muodossa siis tämä hyöty tulisi käyttöön.

Opintorahaa ja opintotukea on vertailtu eri maiden välillä, joskin aivan suoria vertailuja eri järjestelmistä johtuen on vaikea tehdä, mutta esimerkiksi Pohjoismaiden välillä on opintotukea vertailtu. Meillä on kuitenkin siinä mielessä varsin toimiva ja hyvä opintotukijärjestelmä, että jos ajattelemme muita Pohjoismaita, niin ne poikkeavat hieman. Esimerkiksi Islannissa opintotuki on täysin lainaa, kun meillä on nämä eri elementit ja olemme pitäneet kiinni siitä periaatteesta, että nämä eri elementit meidän opintotukijärjestelmässämme pysyvät ja kehitämme sitten yksitellen eri elementtejä eteenpäin.

Uskon, että seuraavaa hallitusohjelmaa kirjattaessa varmasti myös tämä opiskelijoiden toimeentulokysymys tulee jälleen eteen.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

18) Kyläkoulujen lakkauttaminen

Karita Astikainen / Kerimäen yläaste, Kerimäki:

Arvoisa puhemies! Viime vuonna Suomessa lakkautettiin ennätysmäärä kyläkouluja. Lakkautuspäätöksiä saivat varmasti myös sellaiset koulut, joilla olisi vielä ollut toiminnan jatkumisen mahdollisuuksia. Kyläkoulujen lakkauttamisen seurauksena pienten oppilaiden koulumatkat pidentyvät ja kunnille aiheutuu lisäkustannuksia koulukuljetuksista. Kysyisinkin:

Miksi rahaa ollaan valmiita sijoittamaan koulukuljetuksiin, mutta ei vielä elinkelpoisten kyläkoulujen toiminnan turvaamiseen?

Alue- ja kuntaministeri Hannes Manninen: Arvoisa puhemies! Koulujen määrästä päättää tietysti kunta omien periaatteittensa, arvojensa ja tietenkin myöskin taloudellisten voimavarojensa suhteessa. Ensisijaisesti kuitenkin koulujen lakkautusperusteet ovat siinä, että oppilasmäärät ovat alentuneet merkittävästi. Esimerkiksi tämän vuosikymmenen loppuun mennessä meillä alenee oppilaiden määrä 43 000 oppilaalla, mikä tarkoittaa, että yli 2 000 kahdenkymmenen oppilaan luokkaa katoaa tästä maasta. Se on valtava määrä, ja ei voi mitään, että se näkyy myöskin valitettavasti koulujen lukumäärässä, koska tämä oppilasmäärän suhteellinen aleneminen on suurinta siellä kylillä sen vuoksi, että asutus keskittyy tiettyssä määrin kirkonkyliin ja kaupunkeihin.

On valitettavaa tietysti, että koulumatkat pitenevät, mutta lääninhallitusten arvioinnin mukaan meillä on kuitenkin edelleen Suomessa hyvin kattava peruskoulu, ja peruskoulun tuloksethan ovat kansainvälisen tutkimuksen mukaan Suomessa hyviä.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

19) Ruoan arvonlisävero

Kaisa Pihlaja / Jalasjärven yläaste, Vaasa: Arvoisa puhemies! Viime vuosina verotusta on alennettu monin tavoin. Alennukset eivät ole kohdelleet kansalaisia tasapuolisesti. Esimerkiksi tuloveron alennukset eivät ole tuntuneet työttömien, opiskelijoiden eivätkä pienituloisten eläkeläisten kukkaroissa. Ruoan arvonlisävero on 17 prosenttia, mikä on eurooppalaisittain hyvin korkea. Se on liian paljon asiasta, joka on välttämätön jokaiselle. Valtion tehtävänä on tasapuolisesti edistää kansan hyvinvointia. Vaikka suomalaiset ovat entistä ylipainoisempia ja yhä lisääntyvä alkoholin käyttö aiheuttaa ongelmia, on valtio poistanut makeisveron ja keventänyt alkoholiveroa. Suunta on väärä. Kaikille tulisi taata mahdollisuus terveelliseen ja kohtuuhintaiseen ruokaan.

Miten hallitus aikoo toimia asian edistämiseksi?

Valtiovarainministeri Eero Heinäluoma: Arvoisa puhemies! Valtiovarainministerinä toimiessani olen huomannut, että harvalla verolla on ystäviä. Useimpia veroja tässä salissa mieluummin aina laskettaisiin kuin pidettäisiin ennallaan. Hallituksen linjana on kuitenkin ollut, että ennen kaikkea pyritään keventämään työn verotusta. Miksi näin? Siksi, että keventämällä työhön kohdistuvaa verotusta pystymme luomaan uusia työpaikkoja, saamaan ihmisiä enemmän töihin, luomaan uudelle työlle kysyntää. Näin on voitu toimia myös viimeisten vuosien aikana. Tulokset näkyvät siinä, että meillä on tammikuun lopussa 50 000 ihmistä enemmän töissä kuin vuosi sitten.

Ruoan arvonlisäveroa olisi hyvin perusteltua alentaa sosiaalisin syin, niin kuin edustaja sanoi, mutta sen on-

gelma on, että sillä ei ole samoja työllisyysvaikutuksia kuin näillä suoraan työn hinnassa näkyvillä veroilla. Siksi toistaiseksi ei ole ollut mahdollisuutta laskea ruoan arvonlisäveroa.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

20) Nuorisokahvilat

Matias Taxell / Arabian peruskoulu, Helsinki: Arvoisa puhemies, hyvät ministerit ja muut läsnäolo-oikeutetut! Nuoret tarvitsevat harrastetoiminnan lisäksi myös omatehtoisia kokoontumispaikkoja, joissa ei ole pääsymaksu- tai harrastuspakkoa. Yläaste- ja lukio- sekä ammattikouluikäiset nuoret tarvitsevat kokoontumispaikkoja, joissa voi sisätiloissa tavata toisia nuoria kahvilatyypisessä ympäristössä ilman, että tarvitsee maksaa 2--3 euroa kahvista tai joutuu poistumaan heti sen juotuaan tai alkoholin myynnin alkaessa.

Nuorisokahviloita ei toteudu ilman yhteiskunnan panosta. Tällaisia kahviloita, joissa on lisäksi myös biljardi ja lehtienlukumahdollisuus, on hyvin vähän tarjolla, Helsingissäkin tällä hetkellä vain yksi.

Mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy, jotta nuorten kahviloita tulisi lisää ainakin suurimpiin kaupunkeihin?

Kulttuuriministeri Tanja Karpela: Arvoisa herra puhemies! Meillä on tällä hetkellä Suomessa 1 100 tällaista kunnallista nuorisotilaa käytettävissä, ja näiden puitteissa on ylläpidetty myös nuorisokahviloita, joihin edustaja viittasi. Opetusministeriöhan tukee budjettivaroin

nuorisokahvilatoimintaa omalta osaltaan, ja olemme kaikeksi onneksemme nuorisomäärärahan määrää pysyneet korottamaan tämän vaalikauden aikana, mikä luonnollisesti näkyy myös siinä tukimäärässä, jolla olemme voineet nuorisotiloja tukea.

Meillä on erityyppistä nuorisokahvilatoimintaa. Ne ovat suuntautuneet eri tavalla. Meillä on muun muassa ennalta ehkäisevään päihdetyöhön suuntautuvaa nuorisokahvilatoimintaa. Sitten meillä on ihan tällaista tietoutta, infopisteitä, hyvin eri tyyppisiä, kuitenkin niin,

nakin seitsemän kysymystä. Pyydän erityisesti ministereitä tiivistämään vastauksia.

21) Puolueet

Miikka Järvenpää / Maikkulan koulu, Oulu: Arvoisa puhemies! Omasta näkökulmastani puolueet alkavat näyttää päivä päivältä samanlaisemmilta, ja se vaikuttaa äänestysinnostukseen, koska vanhat ideologiat on syyttä syrjään ja yritetään miellyttää kaikkia.

Miksi puolueet ovat niin saman kaltaisia, ja onko sillä

että nämä aloitteet ja toiveet ovat lähteneet nuorilta itseltään. Tätä me koetamme kuunnella ja tulemme tulevaisuudessakin tekemään parhaamme, jotta tämä tuki pysyisi ennallaan ja tietysti mielellään myös kasvaisi.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsittely.

Puhemies Paavo Lipponen: Meillä on vielä jäljellä ai-

enää väliä, minkä puolueen edustajat muodostavat hallituksen? (*Naurua*)

Pääministeri Matti Vanhanen: Arvoisa puhemies! Kannustan tutustumaan puolueisiin ja niiden ohjelmiin ja toimintaan, myös perinteeseen. Käy ilmi, että kyllä niissä eroja on, mutta se ei sinällään ole mikään ihme, että kun Suomi on menestynyt aika hyvin, niin tällaisena ehkä valtavirtana puolueet ovat lähentyneet

toisiaan. Mutta eroja edelleen on. Samoin persoonien ja henkilöiden välillä on hyvin paljon eroja. Meillähän on kuitenkin henkilövalijärjestelmä esimerkiksi eduskuntavaaleissa. Eli kannustan kuitenkin etsimään niitä eroja. Kyllä puolueet ainakin vaalien alla pyrkivät omalta puoleltaan osoittamaan, että eroja on.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

22) Lapsilisä

Taru Eloranta / Karakallion koulu/Ruusutorppa, Espoo: Arvoisa puhemies! Kun nuori täyttää 17 vuotta, lapsilisän tulo lakkaa juuri, kun nuoren menot ovat korkeimmillaan: opiskelukirjat, mahdollinen vuokra ja julkisten kulkuneuvojen matkaliputkin kallistuvat.

Miksi lapsilisä lakkaa jo 17-vuotiaana, vaikka nuoresta tulee lain mukaan aikuinen vasta 18-vuotiaana? Riittäisivätkö valtion resurssit jatkamaan lapsilisää pitemmälle, vaikka 19–20-vuotiaaksi?

Peruspalveluministeri Liisa Hyssälä: Arvoisa puhe-

mies! Tällä vaalikaudellahan etupainotteisesti korotettiin ensimmäisen lapsen lapsilisää 10 eurolla ja yksinhuoltajien kaikista lapsista sen lisäksi 3 eurolla. Haluttiin tällä etupainotteisuudella parantaa lapsiperheitten asemaa. On ollut esillä neuvotteluissa 17-vuotiaiden lapsilisä, ja olen samaa mieltä edustajan kanssa, että se olisi varmasti tuiki tarpeellinen. Toistaiseksi siihen ei ole löytynyt sellaista linjausta, että se olisi voitu toteuttaa, mutta se ei estä sitä, että näin voisi jatkossa tulla käymään.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

23) Lasten ja nuorten pahoinvointi

Jyrki Kallio / Oriveden kaupungin nuorisovaltuusto, Orivesi: Arvoisa puhemies! Eräs huolestuttavimmista yhteiskuntaamme vaivaavista ongelmista on lasten ja nuorten kasvava henkinen pahoinvointi. Jakautuminen menestyjiin ja häviäjiin on yhä räikeämpää, ja se alkaa varhaisemmin. Monissa kodeissa painitaan vaikeiden ongelmien kanssa, jolloin lapset saattavat jäädä vaille kaipaamaansa huolenpitoa ja tukea. Vaikeudet heijastuvat kouluihin, joissa joudutaan kamppailemaan lasten voimakkaan psyykkisen oirehtimisen kanssa: lapset kärsivät keskittymis- ja oppimisvaikeuksista, kouluissa esiintyy myös yhä enemmän henkistä ja fyysistä väkivaltaa. Näiden ongelmien taustalla vaikuttavat muun muassa vanhemman roolin hämärtyminen, yhteisen arvopohjan kapeneminen sekä ympäröivän maailman voimakas kaupallistuminen ja viihteellistyminen.

Avainasemassa on aikuisten kyky, velvollisuus ja halu suojella lapsia ja nuoria kaupallistuneen kulttuurimme yliyönneltä ja taata heille heidän oikeuksiaan ja tarpei-

taan kunnioittava kasvuypäristö. Elämme ajassa, jossa lapset ja nuoret nähdään ennen muuta houkuttelevana kuluttajaryhmänä. Viihteen, trendien, idolien ja tavaroiden vyöryssä he elävät jatkuvan, yhä varhaistuvan paineen alla kasvaa aikuisiksi liian aikaisin.

Kysymys kuuluukin: Kuinka lasten ja nuorten oikeus turvalliseen, ohjattuun ja riittävän ”hitaaseen” kasvuun voitaisiin paremmin turvata?

ukset ja kehityssuunta ovat sellaiset, että näin pyritään myös tekemään. Kouluissa erityisesti olisi tärkeää, että lapsilla ja nuorilla on riittävän pitkät välitunnit ja että pystyy aina latautumaan seuraavaan oppituntiin. Myös kouluympäristöä pitäisi rauhoittaa. Muun muassa kiusaamisen ehkäisykampanja, joka on tällä hetkellä kouluissa menossa, on tässäkin suhteessa, turvallisen ympäristön luomisessa, hyvin tärkeää.

Sosiaali- ja terveysministeri Tuula Haatainen: Arvoisa herra puhemies! Tämä kysymys on äärimmäisen tärkeä. Luulenpa niin, että tänä päivänä, meni kokoukseen kuin kokoukseen, tätä asiaa myös pohditaan, mikä on yhteiskunnassa muuttunut ja millä keinoilla voisimme edesauttaa sitä, että lasten ja nuorten turvallinen ja tasapainoinen kehitys olisi mahdollista. Tietysti ne kasvu- ympäristöt, joissa lapset kasvavat - päiväkotit, koulu ja vapaa-ajan toiminnot - ovat niitä paikkoja, joissa näitä edellytyksiä pitäisi luoda. Kyllä viimeaikaisimmat linjat

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

24) Itämeren tila

Joonas Tuhkuri / Tapiolan koulu, Espoo: Arvoisa puhemies! Kysymykseni on suunnattu ympäristöministeri Jan-Erik Enestamille.

Itämeren tila on viime aikoina merkittävästi huonontunut. Siitä kertovat sekä monet tutkimukset että ihmisten omat kokemukset. Itämeren tilan huononeminen on vaikuttanut saaristolaisten elinkeinoihin ja lomailijoihinkin. Useat laivat päästävät öljyjänsä Suomenlahteen, eikä tällaista toimintaa ole saatu ollenkaan kuriin. Mitä hallitus aikoo tehdä Itämeren tilan parantamiseksi?

Ympäristöministeri Jan-Erik Enestam: Arvoisa puhemies! Kysyjä ottaa esille erittäin tärkeän ja ajankohtaisen kysymyksen. Itämeri voi huonosti. Hallitus on kuitenkin ollut erittäin aktiivinen Itämeren suojelussa Itämeriohjelman ja hallituksen muiden päätösten mukaisesti. Tavoitteena on vähentää Itämeren ravinnekuormitusta.

Niin sanottua pistekuormitusta, siis teollisuuslaitosten, jätevesipuhdistamoiden kuormitusta, on vähennetty tavoitteiden mukaisesti. Suurimmaksi ongelmaksi on osoittautunut niin sanottu hajakuormitus, ja siinä maataloudesta tulevaa ravinnekuormitusta ei ole saatu vielä kuntoon. Kuitenkin ympäristötuet ovat olleet tärkein tapa, eli maanviljelijä sitoutuu tiettyyn ravinteita vähentävään toimintaan ja saa siitä korvausta.

Täytyy muistaa, että myös yhteistyö esimerkiksi Venäjän ja Puolan kanssa on erittäin tärkeää, koska nämä maat vastaavat suurimmasta osasta Itämeren kuormituksesta.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty

25) Videopelien ikäraajat

Lotta Moberg / Linikkalan peruskoulu, Forssa: Arvoisa puhemies! Suomessa nykyään nuorison viihde ja vapaa-aika painottuvat huolestuttavassa määrin videopelien pelaamiseen. Suomessa onkin kiistelty tämän viihdykkeen ikärajoituksista. Jokaisessa nykynuorison suosimassa videopelissä on joitain nuorilta kiellettyjä haaroja, kuten väkivalta-, kahu- ja seksikohtauksia. Käytännössä näitä rajoituksia on mahdoton valvoa, sillä nuori saa usein haluamansa pelin keinolla millä hyvänsä, ja salaa asian tarvittaessa vanhemmiltaan. Harva nuori suhtautuu peliinsä tietoisesti ja altistuu näin edellä mainituille vaaroille. Mitä hallitus aikoo tehdä tälle ongelmalle, kun kyseinen asia on toisaalta osa nuoren kehitystä?

Kulttuuriministeri Tanja Karpela: Arvoisa herra puhemies! Näiden video- ja tietokonepelien sisällöstä tulee ilmoittaa Valtion elokuvatarkastamoon, ja niissä tulee todellakin olla suositusikäraja, joka ilmenee PEGI-merkinnöin. Se on yhteinen eurooppalainen järjestelmä, joka symbolisin merkein kertoo pelien sisällöistä. Nämä ikäraajat ovat olleet sellaisia, että noin pari kertaa vuodessa elokuvatarkastamo on joutunut puuttumaan ikärajaan, tarkistamaan ikärajan uudelleen, koska sisältö ei ole vastannut sitä, mitä symboliset merkit ovat kuvanneet.

Meillä on käynnissä mediaväkivaltahanke, joka nimenomaisesti pyrkii suojelemaan lasta, tuomaan turvallisen ja terveellisen kasvuympäristön, mitä tulee eri viestintävälineisiin: tietokonepeleihin, Internetiin, elokuvaan jne. Toimenpiteiden kirjo on hyvin laaja aina nettilukoista tiedotukseen ja informaatioon kuin myöskin ikärajoihin. Yhtenä uutena toimenpiteenä on uusi 13 ikävuoden raja, jonka esityksen tulen antamaan vielä tämän kevään aikana.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty

26) Laajakaistojen saatavuus

Aino-Liisa Turpeinen / Taivalkosken kirkonkylän peruskoulu, Taivalkoski: Arvoisa puhemies! Monilta kouluilta kuten myös osalta ihmisistä puuttuu vieläkin laajakaistayhteys. Joudumme käyttämään kalliita modeemiyhteyksiä, koska monien täytyy käyttää paljon Internetiä esimerkiksi työnsä puolesta. Toisaalta laajakaista on luvattu tulevaisuuteen otteeseen aiemmin kuin se lopulta pystytään toimittamaan. Kaupungeissa kaikilla on mahdollisuus saada hyvinkin nopea laajakaista, kun taas kaikkialle maaseudulle ei saada välttämättä minkäänlaista. Nykyään juuri kukaan ei pärjää ilman Internetiä, joten kysyn, arvoisa liikenne- ja viestintäministeri Susanna Huovinen:

Miksi laajakaistaa ei saada maahamme tasapuolisesti?

Liikenne- ja viestintäministeri Susanna Huovinen: Arvoisa puhemies! Meillä Suomessa on laajakaistastrategia, jonka tarkoituksena on nimenomaan ollut turvata se, että jokaisella suomalaisella on mahdollisuus tähän tärkeään yhteyteen, niin kuin edustaja mainitsi. Nyt on kuitenkin ollut ongelmia tässä tiettyjen alueiden kattavuudessa, mutta olemme rakentamassa myöskin langatonta mahdollisuutta näille alueille. Tämä työ tulee käynnistymään jo tämän vuoden kuluessa, että nämä katvealueet, jotka tällä hetkellä vielä laajakaistaverkossa ovat, saataisiin langattomalla yhteydellä sitten käyntiin.

Sitten palvelupuolen kysymykset, miksei laajakaista tule ajoissa: Siitä tulee hyvin paljon myöskin kuluttajaviran-

omaisille valituksia. Täällä eduskunnassa on parhaillaan käsitellyssä viestintämarkkinainlain muutos, jolla parannetaan kuluttajan asemaa nimenomaan telepalveluiden käyttäjänä.

Puhemies Paavo Lipponen: Tämä kysymys on loppuun käsitelty.

Puhemies Paavo Lipponen: Suullinen kyselytunti on päättyvässä. Kiitän arvoisia edustajia hyvistä kysymyksistä ja arvoisia ministereitä kohtuullisen hyvistä vastauksista.

Puhemies Paavo Lipponen: Nuorten parlamentti päättäneenä, että tämän täysistunnon pöytäkirja lähetetään valtioneuvostolle tiedoksi ja mahdollisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Hyväksytään.

Puhemies Paavo Lipponen: Pyydän arvoisia edustajia ja kutsuvieraita saapumaan tämän jälkeen valtiosaliin Nuorten parlamentin juhlavastaanotolle.

Nuorten parlamentin täysistunto lopetettiin kello 13.04.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jarmo Vuorinen
Eduskunnan apulaispääsihteeri

Vuoden 2006 vp

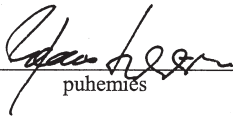
**Eduskunnan kirjelmä Nuorten parlamentin istunnon
pöytäkirjan johdosta**

Eduskunta lähettää ohessa 17 päivänä maaliskuuta 2006 pidetyn Nuorten parlamentin pöy-

täkirjan valtioneuvostolle tiedoksi.

Helsingissä 17 päivänä maaliskuuta 2006

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri

Kuvat: Lehtikuva / Pekka Sakki / Eduskunta ja
Vesa Lindqvist / Eduskunta

OIKEUS ÄÄNEEN – LUOTTAMUS LAKIIN. SATA VUOTTA SUOMALAISTA KANSANVALTAA
Din röst – din lag. Hundra år av finländskt folkvälde.